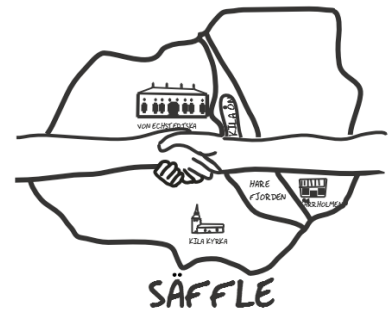

ÖSTRA & VÄSTRA KILA BYGDEBLAD

NUMMER 2017:4 ÅRGÅNG 28

KILA BYALAG

Sidan 6

Rymlingen??Läs mer på sidan 18.

Lucia 2017 sidan 5

Stefans ledare

I denna utgåva av Bygdebladet har det fallit på min lott att skriva ledaren. Idag, då jag sitter och skriver snöar det rejält. Tyvärr verkar det som att snön kommer att regna bort. Typiskt novemberväder med andra ord. Hör på radion om flertalet avåkningar och olyckor. Kan inte nog påminna alla som ska ut i trafiken oavsett dag och väder, tänk på att ta det lugnt och ha inte bråttom. Till alla er som är ute och går, motionerar eller cyklar - använd reflexväst!!! Tog en tur ikväll till Somashallen och tittade på U13 grabbarna som spelade mot Färjestad BK. Det blev tyvärr förlust för Säfflegrabbarna men så är det ibland, spelets regler. Kom att tänka på när jag ser alla som håller på med ideell verksamhet, vare sig det är i idrottsklubbar, bygdegårdsföreningar, byalag eller andra föreningar hur otroligt många timmar dessa engagerade människor lägger i obetald föreningsverksamhet. Vi ska vara glada att det finns eldsjälar och andra som gör detta möjligt. Jag har ju själv kommit in

i denna fina gemenskap med Kila Byalag och måste framhålla vad väl emottagen jag blev från första stund. Dessutom har vi möjlighet att glädja andra och påverka livet i vår fina bygd. Kilaveckan och midsommar på von Echstedska är några av tillställningarna vi varit verksamma i. Fiskarberget och Kvarnstugan är också något som vi har koll på och värnar om. Och vår tidning Kila Bygdeblad som delas ut fyra gånger per år.

Hjärtstartare

Hjärtstartaren i Kila församlingshem är uppsatt och utbildning på den är planerad. Denna den första hjärtstartaren bekostas gemensamt av Svenska kyrkan och Kila Byalag. Insamling för nästa hjärtstartare pågår, i skrivande stund så har 2.500 kronor inkommit. Vi behöver 30.000 kronor till hjärtstartare nummer två som byalaget planerar att sätta upp i östra Kila. Om ni vill skänka ett bidrag, se vårt konto intill och märk inbetalningen med DHLR.

Trafik och vägar

Vi fortsätter med bevakningen av våra vägar. Pellerudsvägen där många och mycket tung trafik kör

fel då de ska till Arvika ställer till det. En skrivelse till Trafikverket kommer göras om bristfällig skyltning.

Byalaget

Vi jobbar på i Byalaget som vanligt. Som alla förstår så behöver vi förstärkning. Mycket som ska falla på plats och kan vi bli lite fler så blir bördan mindre. Så ni som kan tänka er att ställa upp, hör av er till någon i styrelsen. Vi har det trevligt och mycket fin gemenskap. När ni läser detta så är vi igång med förberedelser till nästa bygdeblad.

Önskar Er alla en God Jul och ett Gott Nytt År!

Med Vänliga Hälsningar
Stefan Johansson
(Byalagare som bor i östra Kila)

ÖSTRA&VÄSTRA
KILABYGDEBLAD
NUMMER 2017:4 ÅRGÅNG 28
GRUNDAD 1990

Utdelas gratis till hushållen i Kila samt till Kilabor som vistas på äldreboenden.
Prenumeration för övriga 150:-/år.
Bankgiro 745-1750
Swish:1236026025

KASSÖR:
Morgan Jaresjö 0533-64014,
070-332 77 82
E-post:morgan.jaresjo@telia.com

Artiklar och annonsunderlag mailas eller sänds till:
Epost: kilabygdeblad@gmail.com
Adress: C/o Linda Waaksma-Edens
Sandbol Björkliden
66194 Säffle

ANSVARIG UTGIVARE:
Stefan Johansson, 070-218 23 65
E-post: stefan.u.johansson@spray.se

SEKRETERARE:
Åke Broström, 070-562 25 84
E-post: bassudden@yahoo.se

LAYOUT:
Linda Waaksma-Edens,
073-026 13 88
E-post: imjore@hotmail.com

Tryckt hos: Åmåls Grafiska AB

VILL DU BLI MEDARBETARE
I VÅR TIDNING?

Skicka manus, bilder och vad du tycker skulle passa i vårt bygdeblad till ovanstående adress.

OBS Skriv namn och adress på baksidan av foton och annat, så vi kan returnera rätt.

Skall Bygdebladet fortleva behöver vi fler som skriver i tidningen eller på annat sätt deltar i arbetet.

VILL DU ANNONSERA?

Vänd dig till redaktionen eller någon i Byalaget.

INFLYTTADE

Mats Söderquist och Anne-Marie Andreasson
Västra Takene Sjövik

Katarina Grevås # Stora Kleven Östbacken

Inger Mathiassen # Norra Ed Bygdegården

Ann Axelsson och Björn Hellerström
Östensbyn Stenbacken

MariaTherese Granås och Andreas Karlsson Granås,
barnen Felix och Tindra
Sjövik Kila Prästgård.

Christan Möller # Östensbyn Björkbacken
Fredrik Sandström och Victoria Vikberg,
barnen Lova, Sigge
Östensbyn Bråten

Mikael o Camilla Johansson,
barnen Kim, Ida, Nelly
Kila Prästgård Klockargården 3

FÖDDA:

En dotter, född 23/11 Tommy och Malin Stenholm,
Rud Kullen

En dotter, Ida, född 11/9 Hans-Erik Weng och Elin
Hansson, Rud Sjölyckan

GRATTIS!
ÖNSKAR BYALAGET

Prisvärd manuell Skogsvård
på dina marker
Röjning, Plantering, Vindfällor

Kontakta
Johan Graad
070 - 600 95 19

In Memorandum Kjell Carlsson

Vår ordförande, vän och kamrat Kjell Carlsson har efter en tids sjukdom lämnat oss.

Kjell kom för ganska många år sedan med i styrelsen för Kila byalag. Snart märktes hans intresse för landsbygd och landsbygdsutveckling. Han deltog i diskussionerna och hjälpte till på olika sätt med sitt kunnande i olika frågor.

Teknik var ett av hans stora intressen. När fibernätet skulle byggas var han självklart en av dem som kom med i det projektet. Kjell blev ordförande för Kila fibernät. Det var ingen lätt uppgift, vi var alla amatörer. Naturligtvis uppstod det problem. Säfte var bland de första kommunerna i landet som byggde ett fibernät med ideella krafter. Med en lugn och sansad ordförande, och tillsammans med många medhjälpare drevs projek-

tet vidare. Kjell kom att vara med i styrelsen fram till sin bortgång, med undantag av något år. Sista perioden som styrelseledamot. Idag har vi som ni vet ett fungerande fibernät.

Parallellt med fiberprojektet var Kjell med i Byalagets styrelse. De senaste åren som dess ordförande. Som ordförande drev han ärendena framåt. Allt på ett sansat sätt och såg till att det påbörjade blev slutfört. Hans förmåga att fungera lika bra i det praktiska arbetet som i det mer formella var en tillgång.

Det som kom att bli hans sista projekt var att skaffa en hjärtstartare till församlingshemmet. Kjell kom med både idén och genomförandet. På det sista styrelsemötet som Kjell var med på, så var hjärtstartaren monterad och upphängd

på sin plats i Kila församlingshem.

Tyvärr lämnade Kjell oss alltför tidigt. Det är med stor sorg och tomhet vi saknar vår kamrat samtidigt som vi är tacksamma för att ha fått dela en fin gemenskap med Kjell i våra föreningar.

Våra tankar går till Kjells familj och närstående.

För Kila byalag

Arne Berg

Nya vattenposter på kyrkogården

Vattenposterna på kyrkogården är gamla och kranarna är slitna. Sara och Åsa byter ut dom mot nytt. Både vattenposter och redskapsställ.

Arbetet med bytet fixar dom själva. Tyvärr så verkar vintern komma så det blir ett uppehåll i arbetet. Men till sommaren är det klart.

Sara o Åsa önskar församlingsborna en God Jul och ett Gott Nytt År

SCHULLSTRÖMS BYGG

0730254525

www.schullstromsbygg.se

TF SNICKERI

Thomas Felth
Smedbyn Säffle

Kök, inredningar, dörrar samt andra
snickerier tillverkas
efter dina önskemål

Tel: 0533-631 27

Mer betalt för grantimmer!

Mellanskog erbjuder en extra premie för grantimmer. Premien gäller tillsvidare för barmarksavverkning under våren.

Hör av dig till mig så berättar jag gärna mer!
Björn Andersson, 010-482 81 91.

Skogsägareföreningen Mellanskog – 26 000 privata skogsägare.
Tillsammans för starkare skogsägare och rikare skogar.
Besök oss på www.mellanskog.se

 MELLANSKOG
Skogsägarna

Lucia med följe spred ljusglans i Kila

Vilken stämning det var i Kila kyrka på fredagskvällen före andra Advent! Ur den blåsiga december kvällen fick besökarna inne i kyrka uppleva - inte bara den ljusklädda kyrkan med granar, julkrubba och levande ljus - utan hur lucian Matilda Evestam och hennes tärnor, tomtar och stjärngossar genomförde en underbar luciatablå, som berörde. Det var kantor Pernilla Radborn, som tillsammans med barnledare i Kila kyrka och Equmeniakyrkan hade övat och arrangerat. Pernilla spelade piano och Barbro Högeryd gitarr. Luciatåget hade ett 25-tal deltagare, där hälften var äldre barn och hälften mindre barn och alla sjöng med bravur! "Det gick jättebra!" sa en av pojkarne, så det hördes i kyrkan. Och det hade han rätt i! De första sångerna var Goder afton samt Lusse lelle, som följdes av En sockerbagare, Pepparkaksgubbar, samt I ett hus vid skogens slut. De sju yngsta barnen fick agera med grötfat och slevar och i sång-

en Vi är små, små sockerbagare, och de blåste i pipan - ett piggt inslag! Ett flertal sånger betonade julens budskap om Jesu födelse, tex Det hände sig för länge sen och Ljuset i Advent. Kvällens lucia Matilda Evestam, som går i 5:te klass i Nysäter, visade sig vara en duktig sångare. Hon sjöng med sin vackra röst "Jul, jul, strålande jul". Två tärnor i gruppen sjöng vackert i duetten "Låt det brinna, ljuset i Advent". Det lät så vackert! Två stjärngossar från Säffle - Josef och Elias - sjöng frejdigt Staffansvisan, som alltid hör till Luciamorgon. Det blev ett omväxlande program, där tärnorna Annie och Felicia sjöng två verser i sången Lusse-katt och pepparkakor, och i den vackra julsången Nu tändas tusen juleljus, sjöng Alva och Belinda solo i några verser. Då kände säkert många lyssnare, att julen är nära. Kvällens korta andakt hölls av Gunnar Imberg, som anknöt till barnens sånger på ett utmärkt sätt. Barnen hade sjungit om

att klappa händer och stampa fötter och ropa hurra av glädje över frälsarens födelse. Nu fick prästen alla i kyrkan att ge Jesus en applåd. Det kändes naturligt... kanske lika naturligt som ett "Amen" i kyrkan. Kvällen avslutades med sången We wish you a Merry Christmas ...på svenska också ...God Jul önskar vi er alla.. och ett Gott nytt år. Och när Lucia med följe lämnat estraden och luciasången tystnat nere vid kyrkdörren bröt en kraftig applåd fram ur stämningen och glädjen i kyrkan. Festen fullbordades sen med servering i Församlingshemmet, där församlings kåren dukat upp borden med tomte servetter, lussekatter och pepparkakor till kaffet och saften. Barnen sålde själva ett lotteri där en supportgrupp skapat vinsterna och kåren ordnade som traditionen bjuder ett lotteri med många vinster.

Eric Högeryd

**Din researrangör
på hemmaplan**

Vi erbjuder total-
lösningar för din
show, konsert,
kryssning,
shopping, resor m.m.
till privatpersoner
och företag. Vi har
olika storlekar på
våra bussar med full
säkerhet.

Välkommen

Vi finns för alla

Nysäters Buss AB

Det lilla företaget med de stora möjligheterna

Tel. 0533-300 45

Advents- och julgran vid Kila kyrka en lysande donation

Vi har under året fått ta del av historien om "Morden i Rud 1851". Anders Svensson Broman-der som dömdes för dråpet gav kanske i arv något av sin karaktär via sin äldsta dotter Euphrosyne som blev gift med Axel Pettersson. Axel Pettersson var bosatt i Bygginga i Rud där mordet/morden ägde rum. Euphrosyne födde många barn som på olika sätt var originella och som jag minns från min barndoms Gata i Rud. Gata, mitt föräldrahem, var ju närmaste granne till Bygginga. Det var tre syskon Axelsson som bodde där, Johan, Severin och Hilma. Hilma var gift med Oskar Karlsson som också bodde där. Syskonen Axelsson, dvs. de som flyttat till USA respektive inom Sverige var kända för att inte vara ense. Speciellt brodern Johan Axelsson och system Sofia Brede var oense och ville överträffa varandra. Johan Axelsson drabbades av någon "magåkomma" och blev botad, mirakulöst av doktor

Dahlgren nyutbildad överläkare på Säfte sjukhus. Som en hyllning till denne läkare och sjukhuset donerade Johan Axelsson en frisäng på sjukhuset. Detta omskrevs naturligtvis i Säfte-Tidningen. Hans syster Sofia Brede ville naturligtvis överträffa sin broder och donerade till Kila församling en gåva som skulle bekosta att en gran skulle placeras vid kyrkan med belysning som skulle tändas till första advent och sedan lysa till över jul. Samtidigt skulle vårdtagarna på Kilagården få kaffe på första advent.

Frisängen på sjukstugan försvann då kostnaden för sjukvård blev en skattefråga som löstes på annat sätt.

Granen vid Kila kyrka lyser än. Det är församlingen som fortsätter denna tradition även om man kanske inte känner till upphovet. Sofia Bredes donation har överförts till en gemensam fond, kanske till Kilafonden. Hennes "lysan-

de" gåva glädjer dock fortfarande oss Kilabor och gäster i advents- och juletid. Själv vilar Sofia Brede på Kila kyrkogård och vi bör med tacksamhet minnas henne. Som ett bevis på osämjan emellan syskonen och arvingarna i Bygginga så var det en sterbhusauktion där någon gång på 30- eller 40-talet. Sofia Brede ropade in en ko, men hon fick inte ha den kvar över natten. Hon fick hysa in den över natten hos oss i Gata och bodde själv över. Hon bodde då i Långserud. Som tack gav hon min mor ett par Eda-vaser som hon också ropat in efter sin mor. De ärvde jag och förvarar dem i ett vitrinskåp och vet att de nu är värdefulla, men det är mer ursprungshistorien som tilltalar mig.

Aina Svensson, Karlstad.
Sommarboende på Näset i Rud
Kila

Adventsgranen 2017

Så var det dags för adventsgran. Detta återkommande bekymmer för oss som är inblandade i projektet. Men vi får lön för mödan när vi ser att den kommit på plats och den lyser upp decembermörkret.

I år var vi sex personer inblandade på olika sätt. Oj, vad nära jag var att köra i diket när jag åkte runt på småvägarna och tittade mer på grantoppar än på vägen. En liten uppmaning till skogsägare att odla fram en och annan lämplig gran för ändamålet. Lättillgänglig och cirka 11 meter hög.

Årets gran är skänkt av Ernst Askmar, Rud. Det lite speciell-

la med den är att den har växt på mark som tidigare tillhörde Bygginga, se artikel här intill. Ta gärna ett extra varv med bilen runt den och njut av strålgansen.

Text: Åke Broström

Foto: framsidan

Linda Waaksma-Edens
Här Stefan Johansson

**Vill du få håret
klippt?
permanentat?
färgat?
Ring mig på
0722 465 111
så kommer jag
hem till dig!
Kerstin Jakobsson
Buvattsrönningen**

LP:s Biodling AB
Honung
Vaxkakor
Ljusvekar
Lindesa bisalva

Öppettider: 8-17 alla vardagar
tel 0533-631 11
webshop. www.lpbiodling.se

Gudstjänst och film i Kärrholmens bygdegård.

Välbesökt gudstjänst i Kärrholmens bygdegård

Kila Östra bygdegårdsförening arrangerade tillsammans med Svenska kyrkan en gudstjänst söndagen efter alla helgons dag. Gudstjänsten blev välbesökt med runt sextio personer som lyssnade på tankvärda tankar och sjöng tillsammans med Harmonikören. Lars Richter ledde gudstjänsten i bygdegården.

Innan gudstjänsten besökte Lars Richter köket där förberedelserna var i full gång. Lars träffade fyraåriga Tyra, som skötte uppläggningsavdelningen av brödet. Han imponerades av hur Tyra lade upp kakorna och sa att ingen vuxen skulle kunna lägga upp dem lika fint som hon. Tyra blev stolt där hon stod på tå och placerade kakorna mycket noggrant. Gudstjänsten innehöll mycket sång blandat med beaktansvärda tankar. Bland annat kretsade det om när livet egentligen är "färdigt". Kommer det att bli "färdigt"? Lars Richter pratade också om eftertänksamhet och om att eftertänksamhet är en bristvara i dagens samhälle.

Efter gudstjänsten serverades kaffe och Tyras fint upplagda bullar och kakor.

Många besökare då Dalslandsfilmen visades i Kärrholmens bygdegård.

Efter två tidigare välbesökta filmvisningar som speglade Värmland på 50-talet så kom nu turen till filmen om Dalsland. Ett 40-tal intresserade hade samlas i bygdegården den 1 oktober. Filmen var inspelad 1957 av dokumentärfilmaren Erling Zackrisson. Han var endast 17 år då han filmade materialet till Dalslandsfilmen. Filmen hade premiär 1957 i Mellerud. Zackrisson reste runt och visade filmen under sju års tid. Filmen hade inget ljud så Zackrisson fick själv berätta under visningarna. Efter sju års visning blev filmen inlåst i ett skåp och där låg den fram tills att dokumentärfilmaren Jan G Andersson fick nys om den. Efter ett tag lyckades Andersson övertala Erling Zackrisson att plocka fram filmen igen. Jan G

Andersson fick tillåtelse att bearbeta och digitalisera filmen. Han lade på ljud och anpassade Dalslandsfilmen till den moderna tekniken. Filmen hade sedan nypremiär i Mellerud 2016.

Erling Zackrisson reste runt med sin kamera under sent 50-tal och gjorde reportage om livet under denna tidsepok. Filmen skildrar människor och näringar i Dalsland. Det är udda människor och intressanta miljöer. Många skratt blev det då bygdernas original berättade dråpliga historier. Filmbesökarna fick bland annat följa med till hattmakare och smeder. Platser som besöktes var Åmål - Mellerud - Erikstad - Brålanda - Frändefors - Vänersborg - Stigen - Färgelanda - Bäckefors - Dals-Ed - Nössemark - Ärtemark - Bengtsfors - Långed - Häverud och Köpmannebro. Kila Östra Bygdegårdsförening arrangerade filmvisningen tillsammans med Jan G Andersson.

Text och bild:
Ewa Sjögren

Har du ont om utrymme?

Hyr plats av Vallarna AB
Vi kan förvara det mesta
Du kan också hyra en inomhus boulebana
Ring 0706 41 38 87 eller
maila vallarna@bahnhof.se
för kontakt med
Lars-Åke

Må så mycket bättre

Välkommen till
Norra Ed's bygdegård
på motionsgympa
För både män och kvinnor
från 10 till 100 år

Varje onsdag kl 19.00 till 20.00, 17-1 tom. 18-4

Info: Cia 070-5634951 eller Berit 070-1568369

Tag med vattenflaska

KILA IF, i samarbete med Norra Ed's bygdegårdsförening

Varmt välkomna

Brev till Bygdebladet i juletid.

Egentligen är det nog så att von E är allra vackrast i snö. Ett orört gårdstun där snön ligger och glittrar och julgranen är tänd mitt på, de faluröda husen som vakar runt om med allvarliga fönsterögon. Den faluröda färgen! Så vacker den är mot snön!

Jag är uppväxt i ett mycket litet falurött hus med vita knutar. Höga granar och tallar runt om huset och raka vita björkar en bit bort i ett hag där kalvar kunde gå på bete ibland om somrarna. Men på vintern blev det riktigt kallt. Från elledningarna som gick in i den norra väggen tillsammans med nordanvinden kom ett sjungande vibrerande ljud, ett ljud som inte hörs längre och som nog bara finns kvar i mitt minnesskaffereri. Jag sov i en smal soffa i köket och kunde därifrån se skenet från vedspisen, ett sken som smet ut i springorna och dansade i kök-

staket ackompanjerat av knastret från veden och ledningarnas sång.

Sent på kvällen innan julafton ”bonade” min mamma köksgolvet så att det blänkte, girlander i rött och grönt sattes upp i kammaren liksom julgranen. Den var noga utvald i storlek och täthet av pappa som också hämtat lummern i skogen. Lummern prydde i bågar pigtittaren, köksspegeln och dörröppningen. Två röda träljustakar med julgransljus ställdes på bordet. Ljusen tändes när vi åt julkväll och allt annat släcktes ner, enda gången på året.

På lutfisken hade vattnet bytts i källaren sedan den nionde december och den låg nu kokt i vit sås med mycket kryddpeppar på tallriken tillsammans med älgkalops, potatis och rödbetor. Min mormor hade anlänt strax innan och kring henne stod en kall sky

av snö och frisk kyla när hon tog av sig kappan och stövlarna. Jag tyckte mycket om att titta på när hon tog av och på sina kläder. Ylle som luktade ”tungt” i värmen, knappar i olika storlekar och färger och tyger som slätades ut och föll i veck, hennes hår som var alldeles kritvitt. Så åt vi och det var gott och högtidligt med de levande ljusen och skuggorna runt omkring oss.

Så kom tomten från det djupa Grofallet. En julkväll kom han i svår snöyra med ”vägkassebilen?” ”Ja, han har nog fått åka ikväll eftersom det snöar och blåser så” sa pappa. Jag tittade neråt landsvägen och såg gula snurrande ljus vid vår väg och mycket riktigt, snart knackade det på dörren och där stod han med säcken- mycket nöjd med att ha fått åka lastbil en kväll som denna. I mitt paket låg mitt livs första lilla necessär, en svagt gul med svarta prickar med

Bostadstillägg för Pensionärer

Det finns över 100.000 pensionärer i Sverige varav över 70% är kvinnor som är berättigade till bostadstillägg men som av någon anledning inte ansöker? Bostadstillägget är inget bidrag utan ett tillägg till den vanliga pensionen för att säkerställa en bra levnadsstandard.

Om du är ensamstående och har under 12.000 kr i månaden i pension efter skatt så kan du vara berättigad till bostadstillägg. Är ni två pensionärer i bostaden så kan ni vara berättigade till tillägget om ni tillsammans har under 17.000 kr i månaden efter skatt.

Om ni önskar hjälp med en ansökan så ring Ernst Askmar på 070-5810601 eller E-post [ernst.askmar17\(a\)gmail.com](mailto:ernst.askmar17(a)gmail.com)

vitt omkring och som jag inte kunde sluta att titta på och knäppa upp och ihop med det fina knäppet. Den har jag kvar än och nu är mitt eget hår alldeles vitt!

God Jul!
och ett gott nytt 2018 !

Käthy på Mellangården.

Lite bilder från Kila/Gillbergas ungdomsavslutningen, där alla barn och ungdomar fick pris. Efter prisutdelning serverades tacobuffé, kvällen avslutades med disco och godisregn.

KONSERT Slottsbrons Musikkår & Drill spelar

SVEN-INGVARS

Konferencier

Kjell Olsson

Sångsolist

Thereze Knutsson

Söndagen den 11 februari klockan 15:00

Norra Eds Bygdegård

Biljettpris 100:-

Arr: Kila IF & Norra Eds Bygdegårdsförening

KILA IF

Rädda Kvarnberget!

Säffle pastorat har av ekonomiska skäl gjort utredningar om vilka fastigheter som kan försälgas. Kyrkan i Södra Ny och sockenstugan i Gillberga har fått uppmärksamhet. Men inte så många känner till att en extern konsult har anlåtats och råder till försäljning av Kvarnberget med byggnader och mark. Kvarnberget ligger nordväst om bron nära Kila kyrka.

Kila församlingsråd har diskuterat ärendet och vid ett tillfälle var jag inbjuden att berätta om platsens historia och om områdets naturvärden vid Kilaälven.

Platsen bär på en historia som sträcker sig över 400 år bakåt i tiden med kvarn- och sågverksamhet vid Kilaälven. När Summeln och Sjön Sjö sänktes i slutet av 1800-talet upphörde denna verksamhet.

I början av förra seklet såldes fastigheten till Ruby Kihlbergs far. Och hon använde den som sommarbostad nästan till sin död 1985. 1978 hade hon överlämnat den som en gåva till Kila församling. Därefter har platsen nyttjats till gökottor och berättarkvällar, och av församlingens barnverksamhet och Församlingskår.

Dessutom har trädgården varit utflyktsmål för många sockenbor och tillresande gäster.

Carl-Johan Ivarsson gjorde 1993 ett specialarbete i historia om Kvarnberget under 400 år. Jag citerar från hans förord: ”Sågade trävaror och mjöl från kvarnen och sågen i hemmanet Prästgården i Kila har spelat en viktig men kanske något försummad roll i bygdens historia!”

Vi har ett ansvar för kommande generationer att minnas och föra bygdens historia vidare.

För 30 år sedan planerades en ny vägsträckning över gårdens mark men den blev inte av utan vägproblemet löstes med en ny bro. I kampen för att bevara Kvarnberget fick församlingen den gången stöd av myndigheter, kommun och privatpersoner. Det kulturella värdet och den unika miljön vid Kilaälven uppmärksammades.

Nu vill jag väcka engagemang hos dig som läser Kila bygdeblad.

För vad kommer troligen att hända vid en försäljning. För det första att allmänheten stoppas med en vägbom för tillträde. För det

andra att ideellt arbete som har gjorts och görs där och på Kilaön, vid kyrkbryggan och senast med kyrkans flaggstång, inte värderas. Så vitt jag förstår har inte Kvarnberget hittills belastat pastoratet särskilt mycket ekonomiskt men jag förstår att man tänker framåt och vill skära ner tänkbara investeringskostnader.

Jag citerar Carl-Johan Ivarsson slutligen och han beskriver Mjölnearbostaden och platsen så här:

”Stugan med sina närmaste omgivningar blev en verklig idyll med den numera ganska beskedliga forsen och blommor framför stugan i alla färger. Trots att länsvägen passerar bara ett litet stycke från platsen låg stugan under sommartid mycket inbäddat och avskilt.”

Om du till våren parkerar bilen vid vägen och vandrar upp till Kvarnberget så kommer du att hålla med Carl-Johan.

Men till sommaren är det kanske en vägbom som stoppar dig...

Gösta Törnqvist
Församlingspräst 1980-2011

**MATJORD & GRUS
BARKMULL & TÄCKBARK**

**Lastväxlare
Hjullastare
Grävmaskiner**

JP ENTREPRENAD AB

- Säffle 070 - 665 06 91 -

**info@jpentreprenad.
www.jpentreprenad.**

 **SANNES
BYGG**

**NYBYGGE
TILLBYGGE
ROT-RENOVERING**

**072-217 15 10
www.sannesbygg.se**

Nystartad barnverksamhet i Kila

Under hösten har jag och min syster Barbro Högeryd startat upp ett "Torsdagsfika" för barn och mammor i Församlingshemmet i Kila. Lite pyssel, lite sånger och mycket lek har satt fart på småttingarna. Och fikastund med hembakat bröd, saft och kaffe har smakat gott. Det fanns ett behov av detta för det har samlat ett 10-15-tal deltagare. Ni såg en del av oss på Luciafesten nyligen i i Kila kyrka.

Sonia Holmström

Kila kyrka fredag 12 januari 2018 kl 19.00

Medverkande:

Kila och Gillberga kyrkokör
Mikael Takman solist
Karin Andersson, kantor
Martin Rhodén, kantor
Rikard Ohlin, gitarr, sång
Sofia Åström, durspel
Roger Lindström, gitarr, sång
Jerker Karlsson, bas, sång
Kenneth Gagnero, andakt

Höjda virkespriser!

Kontakta oss på VVDS

Besök gärna vårt kontor på Magasinsgatan 4 i Säffle

VVDS

Andreas Olsson
070 - 512 43 52
andreas.olsson@vuds.se

Carl-Johan Holmberg
070 - 180 05 76
carl-johan.holmberg@vuds.se

Solhagen sommaren 1951

Livets väv är spännande, så intressant att läsa om Solhagen skrivet av Yvonne Take som jag undervisade på Seminariet där jag var Lärarutbildare från 1959 och vidare under 60 och 70-talet. Sommaren 1951 hade jag gått ett år på Seminariet i Strängnäs för att efter ytterligare ett år bli småskollärare. Jag hade planerat att arbeta som sjukvårdsbiträde på Sjukhuset i Säffle under sommarlovet, men blev föreståndare på Solhagen under 2 månader

15 juni till 15 augusti. Varför jag fick detta erbjudande av Doktorinnan Wallin vet jag ej, men nu i efterhand tror jag att mina släktingar på Kråkerud rekommenderade mig. Dr. Wallin var en ivrig jägare och brukade jaga tillsammans med Harald Nilsson på Kråkerud. Jag tog erbjudandet och det blev en fin sommar. Det var 26 barn, 13 pojkar och 13 flickor som kom för att äta opp sig och undvika att få tbc som drabbat deras föräldrar. Det var barn i åldrarna från 3 år till 13 år. Från ett hem där båda föräldrarna sjuknat i tbc och var på Arvika sanatorium var det 3 barn i åldrarna 3, 6 och 9 år. Den lilla 3-åringen fick sova hos mig i föreståndarinnerummet som låg mellan de två sovsalarna på andra våningen. En morgon vaknade jag tidigt och såg på den

lilla flickan och plötsligt fick jag se att det kröp löss i hennes söta lockar. Då först begrep jag varför det fanns luskommar i badrummet. Doktorinnan Wallin fick rycka ut. Det blev snagging av alla gossarna och tvättning upppepade gånger av flickornas hår med sabadill-ättika. Alla blev lusfria och jag fick aldrig, löss trots att jag låg bredvid den söta flickan. Jag hade mycket personal, en robust kokerska, två unga flickor som skulle bli barnsköterskor och en blivande gymnastiklärare kom från Säffle varje dag för att leda gymnastiken och fram för allt hade simundervisning. De stora pojkarna fick förstås meta, de byggde flottor och gjorde barkbåtar. Inga olyckor hände, men en av pojkarna var blödarsjuk så det blev några ambulansfärder till sjukhuset, men i tid. Den sommaren hade jag sällskap med mannen som skulle bli min make. Egentligen fick föreståndarinnan inte ta emot manligt besök, men eftersom vi skulle eklatera veckan efter tjänsten upphört, fick jag lov av Doktorinnan Wallin. Vi förlovade oss den 21 augusti Anders och jag.

En särskild incident.

En tidig söndagmorgon då Per Brandquist skulle köra buss från

Säffle till Nysäter där trafikanter skulle byta för att resa till en lantbruksutställning på Trossnäs, körde han fortare än tidtabellen och kom ner till Solhagen för att överraska oss. Vi satt i köket tillsammans med kokerskan och drack morgonkaffe då bussen kom ner. Han slog sig ner och fick kaffe. Efter 6-7 minuter knackade det på dörren och Richard Larsson från Östra Takene steg in med "rovan" i högsta hugg". Varför passerade du 10 minuter förtidigt?" Jag rodnade och skämdes förstås och blev rädd att den traditionella utflykten i höskrindan som han brukade erbjuda skulle utebli. Jag gjorde besök hos syskonen Larsson och bad om ursäkt och utflykten till Djupviken skedde även sommaren 1951.

De söta barnflickorna hade nog lite "dates" med traktens unga herrar, men av diskretionsskäl kan jag ej berätta om det. Jag hoppas att en av ungdomarna som var på Solhagen den sommaren, nämligen Kjell Gustavsson kan berätta för Yvonne Take hur han upplevde sin tid där. För mig var den sommaren fin och roligt att minnas

Aina Svensson, sommarboende på Näset Rud Kila. Då 21 år nu 87 år.

Kjell Gustafsson och Herbert Kristiansson

Glöggafton i Ruds Byastuga

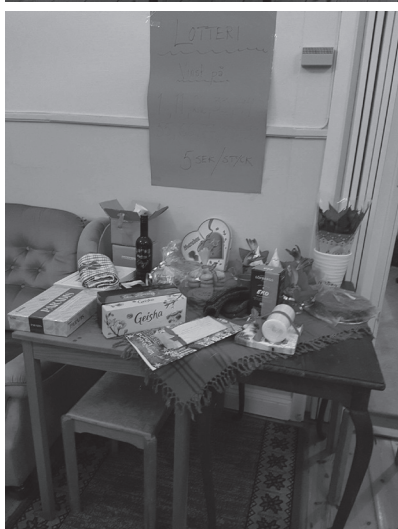
Sista söndagen i november bjöds på glöggfest i Ruds Byastuga. Det var Sytjejerna som höll i trådarna. Sytjejerna är ett gäng glada och ambitiösa damer från trakten som samlas cirka en gång i månaden för trevlig gemenskap och lite handarbete.

Inbjudan hade delats ut i brevlådor samt via face-Book. Cirka femtio personer hade hörsammat denna. För en mindre avgift fick vi först njuta av en värmande ankomst-glögg. Efter en stund kom risgrynsgröten med tillbehör fram, och på det en kaffetår.

Lotteriet som såldes gick snabbt åt, och glada vinnare kunde välja sin vinst vid för ändamålet avsett bord. Alla vinster var skänkta av sytjejerna. Det fanns även en del "hantverk" att köpa.

Stämningen bland de närvarande var hög och det är uppenbart att det finns behov i bygden att träffas och få prata med varandra. Vi tackar för initiativet och ser fram emot nästa gång.

Text: Åke Broström
Foto: Ann-Louise Persson

AB JK:s Måleri

Stora Backa, Övre Träcka
Utför allt inom branschen
mail: l.takman@telia.com

070-382 83 42

Lars Takman

Bilder tillhör sidan 12

Hur kan framtiden se ut för Kilaön?

Hur kan framtiden se ut för Kilaön?

Byalaget har ett nyttjanderättsavtal med kyrkan och ser till vindskydd med brygga, rensar upp stigar, sätter upp informationstavlor och ser till graven. Arne Berg säger att under de senaste åren har det byggts ett nytt vindskydd på ön. Tyvärr börjar det att bli farligt att gå i skogen på vissa ställen på grund av alla döda träd som står och lutar. Många ligger redan på marken, vilket gör det svårt att komma fram bitvis. De gamla åkarrarna är planterade och i behov av gallring och på stora delar av ön är skogen tät och svårframkomlig. Det finns ett ganska rikt djurliv med älg, räv, grävling, hare och fåglar. Däremot så är floran inte så rik på grund av den täta skogen

som skuggar marken.

Visst skulle man kunna önska sig en mer varierande natur på ön. Gammal skog där man utfört hyggesbränning är till exempel verkligen intressant. Att möjligheten ges för vissa insekter, svampar och växter som är helt beroende av bränd skog för att klara sig. Visst är det en hisnande tanke att ett frö kan ligga i marken, i kanske 100 år, sedan kommer en brand och växten kommer upp och finner ljus.

Att återskapa betesmark på något lämpligt område verkar också intressant. Naturbetesmarker är våra äldsta kulturmarker med spår av våra förfäders odlingsmördor i form av gamla stenmurar, odlingsrösen och hamlade träd.

Att vandra i sådan miljö är att ta

del av vår levande historia och gör gott för både kropp och själ. Man kan tänka sig betade strandängar och ett ännu rikare fågelliv.

Ett sätt att bevara Kilaön skulle kunna vara att Karlstads stift upprättar ett så kallat kyrkoreservat. Det är kyrkans sätt att bevara värdefulla naturtyper. Karlstads stift har fem stycken reservat sedan tidigare och Kilaön, eller delar av den, skulle kunna bli det sjätte. Man kan absolut känna entusiasm för Kilaön och dess möjligheter, men vad är realistiskt? Det får framtiden utvisa. Nu har Kila Bygdeblad klarlagt en historik om "vår ö" mitt i Harefjorden och belyst olika alternativ samt lyssnat på stiftets tankar.

Text:

Sune Fransson

Nysäters
Café & delikatess
Närproducerad mat & hantverk

LUNCH - VAFFLOR - BUTIK

I butiken närproducerade delikatesser bl.a. nötkött (krav) från egen gård, kravägg, honung från LP:s biodling.
I butiken finns det även ullvaror, hantverk som smycken samt viltvaror.

Öppettider måndag till fredag kl 10.00 - 15.00.
Vid bokning öppet efter överenskommelse.
VÄLKÖMNA INI
Önskar Annika 0706 - 42 04 18. WWW.NYSATERSCAFE.SE

Historisk tillbakablick över Kilaön, Arne Berg berättar

(Ingress)

Arne har varit en drivande kraft i Kila i många år, särskilt i byalaget och med ett speciellt intresse för Kilaön. Med sina erfarenheter som släktforskare har Arne god kunskap i att hitta fakta om hembygden, personer och händelser.

Ön tillhör Svenska kyrkan, den förvaltas av stiftet och är en gam-

mal prästlönetillgång.

Den är 3 100 meter lång och 600 meter på det bredaste stället och arealen är cirka 80 hektar. Det finns två gamla gravrösen som bevisar att ön var bebodd redan under forntiden. Kanske var läget här mitt i Harefjorden en trygg plats att bo på och fisket var en del av försörjningen.

I början av 1800-talet gjordes det en granskning av markerna till Kila prästgård och då var det inte särskilt mycket uppodlad mark på ön. Man undersökte samtidigt möjligheten att se på vilka markområden som var lämpliga för nyodling och det visade sig att det var en ganska stor areal. Fördelningen av uppodlad mark bestod av åker nära 2 hektar, ängsmark

22 hektar och övrig odlingsmark 14 hektar. Betesmark fanns det gott om på ön, närmare 23 hektar, och resterande mark var skog. Senare utökades åkermarken till cirka 16 hektar.

Arne har kommit fram till att det har varit åtta olika hus på ön, varav ett bostadshus. De övriga byggnaderna var uthus och ängslador och alla byggnader har inte funnits samtidigt. Till en början så brukades ön tillsammans med annan mark av prästgården och bruknings sättet har nog varierat under årens lopp.

Tidigt byggdes ett bostadshus på ön, vilket blev ett torp under prästgården. Att det var en torparfamilj som bodde där vet vi med säkerhet eftersom ett barn står som fött på Kilaön i födelseboken. Det var torparen Nils Andersson med hustrun Karin Olsdotter och barnen Maja, Kerstin, Ingrid samt Olof Gustav som föddes på ön. Torparfamiljen bodde på ön mellan 1822-1825 och kom närmast från Brunskog. Familjen flyttade sedan vidare till Sjävdalen (Sjövik) på västra sidan av Harefjorden.

Det var opraktiskt att ha torpare som bodde på en ö. När det var menföre (menföre avser förhållanden då isen varken bär eller brister) så kom de inte fram till gården på fastlandet och kunde inte fullgöra sitt torparkontrakt. Dessutom är isen väster om ön opålitlig, då älven bildar strömmar på den sidan. Ön kom troligen att brukas av prästgården, kanske som en säter på sommaren eller så åkte arbetsfolket över när det var något arbete som skulle göras på ön.

Troligen övernattade de där i samband med arbete. Uppodlingen av ön fortsatte till slutet av 1800-talet. Åkrarna brukades

förmodligen med växelbruk, först spannmål, sedan gräs till hö och bete. Det finns uppgifter om att i slutet av 1800-talet betades ön av 20 nötkreatur. Djuren roddes över i en färja som tog tio djur åt gången. Markerna var öppna och brukades till mitten av 1950-talet.

På ön finns en koleragrav

I mitten av 1800-talet drabbades Västeuropa av kolera och till Kila kom farsoten 1853. Befolkningen i Kila klarade sig ganska bra, endast tre personer dog av epidemin. En av dessa var Anna Nilsdotter född 1787, död 1 oktober 1853. Hon var gift med en smed som för tillfället bodde och arbetade på Säffle gård, det kanske räddade hans liv. Paret hade sin hemvist i ett litet hus vid Hökeströmmen, i närheten av där E18 korsar älven idag. Anna insjuknade i kolera och dog i sin stuga. En grannkvinna skötte henne med risk för sitt eget liv, trots att man kände till att kolera var smittsamt och att inget bote-medel fanns. För sin insats fick grannkvinnan en liten ersättning från socknen.

Anna blev begravd på Kilaön och varför hon begravdes där och inte på kyrkogården är oklart. Man känner till att i Värmland anlade man ofta gravplatser på otillgängliga platser för man var rädd att bli smittad. För att platsen skulle bevaras för eftervärlden så upprestes en sten med texten "Koleragrav 1853" av Herman Broman-der. För något år sedan restes ett träkors på graven med Annas namn på en skylt, detta genom byalagets försorg.

Avskrift ur "Hänt o diktat i Kila" I mitten av maj månad skulle korna fraktas till Kilaön, där de fick vara tills mitten av september. Det fanns gott om bete på de stora gräsflån, som finns runt ön. Det

var 20 st. mjölkkor, som fraktades dit på en färja, som vi rodde över sjön. Vi tog 10 st. kor varje gång och band 5 st. på var sida om färjan. Det var ej svårt att få korna på färjan. De sprang från ladugården till sjön, där färjan låg, och klev på, så det var bara att binda dem. Det var sådana som varit över många gånger och gärna ville vara på ön. På hösten var det på samma vis, för då ville korna till andra sidan och komma hem. På Kilaön fanns på den tiden en lång uthusräcka: loge, två lador samt ladugård med plats för 24 st. klavbundna kor. Det var 2 st. flickor, en äldre och en yngre, som skötte mjölkningen. Det var att ro över sjön tre gånger om dagen så när som på söndag. Då behövde de ej mjölka middag. Det hände många gånger att det var storm, så vi fick följa med två man för att ro den lilla mjölkbåten, som den kallades.

När stormen kom från nordan eller från sydost blev vågorna djupa med vita brott och på hösten när det var vindstilla och dimman låg tät som en vägg över fjorden. Det hände ofta att vi kom iland långt ifrån den vanliga landningsplatsen. Hemåt gick det rätt så bra, när vi hörde hammarlagen i smedjan, som vi då rodde efter. När vi sedan kom iland, så var det att kroka en bärstång i den stora mjölkflaskan och bära den till mjölkammaren. Där silades mjölken i stora cylindrar, som ställdes i en vattenbassäng med is.

En besiktning gjordes 1934 I Näs häradsrätts protokoll kan man läsa att det finns ett fähus av timmer under sticktak. En loge med två lador av stolpvirke under halmtak vars tak behöver bytas ut till en kostnad av hundra kronor, även vindskivor behöver bytas.

(läs vidare sidan 17)

Kila bygdeblad får en pratstund med Jenny Klevmark

Du är skogvaktare på Karlstads stift, vad menas med det?

Jag förvaltar ca 13 500 hektar skog i prästlönetillgångarna, vilket innebär att jag arbetar med och ansvarar för bland annat budget, skogsvård, naturvård, avverkningar, vägar och fastighetsfrågor. Skogen utgörs av ett 40-tal fastigheter som är spridda i ett område som sträcker sig från Tösse till Bengtsfors i norra Dalsland upp till Deje, Arvika och Töcksfors i södra Värmland.

Prästlönetillgångar, är det kyrkans mark?

Svenska kyrkans jord, skog och kapital går under den gemensamma benämningen prästlönetillgångar. Prästlönetillgångarna har sitt ursprung i den äldsta kristna tiden för cirka tusen år sedan när de första församlingarna växte fram. En församling fick nämligen bildas först när man kunde avlöna en präst. Avkastning från skogs- och jordbruksfastigheter blev en del av prästens lön och därför

kallas denna egendom fortfarande för prästlönetillgångar.

Hur ser stiftet på att naturvårdens och kulturmiljövårdens intressen beaktas?

Vi ska ha ett långsiktigt, hållbart och etiskt brukande av skogen där alla värden ryms, såväl produktion som biologisk mångfald och rekreation. I praktiken innebär det bland annat att vi bedriver skogsbruk enligt de frivilliga certifieringar som finns, PEFC och FSC. Vi upplåter mark för vandringsleder, cykelleder, lägerplatser m.m. Just nu lägger vi ner mycket jobb på att naturvärdesbedöma all gammal skog vi har på stiftet för att få en bra bild av dess naturvärden.

Här i Kila har det alltid pratats om att Kilaön tillhör kyrkan, då är det en prästlönetillgång som du ansvarar för?

Ja, det stämmer. Men att bedriva ett rationellt skogsbruk på Kilaön är knepigt och kostsamt rent drivningsmässigt just på

grund av att det är en ö. Sedan åker och betesmarker planterades igen med gran för en sådär 40-50 år sedan har inte mycket gjorts på ön.

Vad kan man säga om de naturvärden som finns på Kilaön?

I dagsläget är cirka 30 hektar av Kilaön avsatt för naturvård, varav större delen också är klassad som nyckelbiotop. Dessa bestånd utgörs av äldre strandnära skog (100-180 år) med stort lövinslag och mycket död ved, där de lövrika områdena bör gransaneras med jämna mellanrum för att gynna de arter som är knutna till lövskog. Övriga delar lämnas till fri utveckling för att uppnå ett naturskogsliknande tillstånd. Kilaön ligger dessutom inom ett större område som är utpekad som extra intressant för vittryggig hackspett.

Vad har du för tankar kring hur stiftet vill göra med ägandet och skogsbruket på ön i framtiden?

RUBENS MASKINER AB

Krossat bergmaterial i alla förekommande grovlekar för slitlager, bärlager och underbyggnad för vägar samt singel för gjutning.

Vi levererar eller du hämtar själv vid Dyvlandakorset.

**Ring för prisuppgift:
Sven-Erik 070 - 52 21 463
Ruben 070 - 34 32 070**

Öppettider: Måndag - Fredag 07.00 - 16.00

Till att börja med bör vi nog fundera på om vi ska bedriva konventionellt skogsbruk på Kilaön eller om vi ska inrikta oss på naturvårdande skötsel. Om man ser till att det är ett område som är intressant för vitryggig hackspett skulle en åtgärd kunna vara att avveckla granåkrarna och hygesbränna för att få till en fin självföryngring av löv. En annan möjlighet skulle kunna vara att återskapa en del av det forna kulturlandskapet på ön genom att restaurera betesmarker och öppna upp för skogsbete.

Bygdebladet tackar Jenny för en intressant och givande pratstund.

Text:
Sune Fransson

(Fortsättning från sidan 15)

Brädfodringen lagas och golven repareras, hela byggnaden rödfärgas och dörrar tjärstryks, allt till en kostnad av 130 kronor. Ytterligare en lada av stolpvirke med bräder under halmtak behöver åtgärdas med ny syllstock i den västra väggen och vattentaket bättras med halm, detta kostar 25 kronor.

Diken vid södra och norra gårderna behöver upprensas och buskar borthuggas, längd 1887 meter. Ängen vid Stockeboladan påsynades ej någon brist, när densamma skall utläggas till skogsmark. Hägnader vid södra o norra gårderna vid åbyggnaderna iståndsättande av 1748 meter

Text:
Sune Fransson

Öka skogens värde!
Röjning/plantering utföres.

Hans Eriksson
Bolet
0702083630

*En riktigt God Jul
och Ett Gott Nytt År
till alla läsare av
Kila Bygdeblad!*

KOSKELA
Golv & Bygg AB
GVK-certifierad för våtrum

070 - 573 31 65
0533 - 15314

"Ingenting är omöjligt - det kan bara ta lite längre tid"

Svenska Gärdar

Säljer och värderar gårdsegendomar över hela landet
www.svenskagardar.se
Säftele 0533-10410

Nu utökat El-sortiment

JLB
BYGGHANDEL AB
-ALLT FÖR BYGGET-
Byggmaterial med de rätta priserna
Vi erbjuder ritservice vid om- & tillbyggnad, kök m.m.

I vårt sortiment hittar du: virke, skivmaterial, plåt, isolering, köksinredning, el, fönster & dörrar, cementprodukter, armeringsmaterial, uterum, vvs, dränering & avlopp, duschkabiner ...

Braskaminer & Spisatser

Amäl E45 Tvetå kyrka Säftele
Färdig Betong JLB Gamla R45

Öppettider: måndag - fredag 07.00 - 18.00 lördag 09.00 - 12.00
Avelsåter 4 661 94 SÄFFLE
Telefon: 0533 - 601 50
www.jlb.se mailadress: info@jlb.se

Älgjakten 2017

Årets älgjakt är avslutad för flertalet jaktlag i Kila. Generellt kan man se en ökning av älgstammen inom stora delar av Säffle västra älgskötselområdes areal på ca; 25000 ha. Även avskjutningen har ökat men det är ändå marginellt jämfört med förra året. I södra delen av området mot Tveta och Åmål har det även i år varit betydligt fler älgar observerade än i de norra delarna av äso:t
Tilldelning för Säffle Västra äso var i år tjugosju vuxna och tjugosju kalvar. Många jaktlag sköt sin tilldelning snabbt och sexton jaktlag har begärt extra tilldelning. Den extra tilldelningen blev

fjorton älgar varav sex vuxna och resten kalvar. Hittills har totalt trettio vuxna älgar och sexton kalvar fällts och rapporterats. Av de vuxna är det tjugo tjurar fällda vilket utgör 67 % av de vuxna. Jakttid på kalv återstår så den siffran kommer förhoppningsvis att öka.
När det gäller avskjutningsmålet på 2,1 älgar per tusen är det fortfarande en bit kvar då länsstyrelsens statistik visar på 1,8.
De jaktlag som ligger i Ösra Kila tillhör Harefjordens västra äso vilket har en areal av ca; 1300 ha. Där är älgstammen svagare och enligt företrädare för området

fortsatt vikande. Av tilldelande tjugofyra älgar, tretton vuxna och elva kalvar, har fjorton älgar fällts och därav endast sex vuxna.
Jakttid inom älgskötselområdena är fram till sista februari. I Säffle västra äso har årsmötet beslutat att vuxen får fällas till och med sista november och kalv till och med sista december. Jakttid återstår således och vi räkar med att ytterligare några kalvar kommer att fällas.

Bengt Stevensson
Ordf. Säffle västra äso
samt repr. i Glaskogens äfo.

Hjorthägn i Kila

Gården Sjövik .

En riktigt disig och regnig dag i november kör jag på grusvägen ner till Sjövik där Ann-Marie Andreasson och Mats Söderquist numera är bosatta. Gården Sjövik ligger idylliskt nere vid Harefjordens västra strand. Det är bara en gräsmatta mellan bostadshuset och Harefjordens vatten. Gården är Ann-Maries föräldrahem som de tog över 2011 från Ann-Maries föräldrar Bror och Britta Andreasson. Sedan någon månad har de

installerat sig på gården på heltid efter att ha sålt sin lantbruksfastighet i Värmskog.

Tillstånd till hjorthägn

För drygt ett år sedan, efter en hel del funderande, beslöt sig Ann-Marie och Mats för att satsa på uppfödning av kronhjortar. Ansökan om tillstånd sändes till länsstyrelsen för uppförande av ett 14 hektar stort hägn. Det är reglerat vilka förutsättningar som gäller för att få ett hjorthägn be-

viljat. Bland annat ska hägnet omfatta minst 10 % skog och hägnet ska vara minst 2 meter högt och byggdes därför med 2.08 meter högt nät. Efter ett antal månader beviljade länsstyrelsen tillstånd och efter inspektion och besiktning på gården blev det godkänt. Fredrik Thenmans Schakt & Maskin AB anlätades för att uppföra hägnet. Fredrik har maskiner och specialverktyg för att uppföra hjorthägn och andra viltstängsel då han specialiserat sig på att

IMJORE
KreaSand

Ser du hur många jultomtar gömt sig i tidningen?? Skicker din svar till mig senast 31/1 Under den rätta svar lottar jag ut en kartong Kreasand.
God Jul Och God Nytt År
Linda Waaksma, Sandbol Björkliden, Säffle
www.imjore.se /0730261388/facebook

uppföra viltstängsel vid bland annat ädellövsplanteringar. Efter avverkning av en del skog startade arbetet med Fredrik och grävmaskin, specialutrustad fyrhjuling och med Mats och Ann-Marie som hantlangare. Cirka 460 000 kr kostade uppförandet av hjorthägn med 2.15 meters höjd inklusive eltrådar längst ner och överst på stängslet.

Inköp av kronhjort

Mats omtalade att hjortarna lever som vilda djur i hägnen och att inom hjortvärlden kallas hanen för hjort, honan för hind och kalven heter just kalv. Från Koberg i Västergötland beställdes en hjort som levererades i mitten av mars i år. Från Svenljunga söder om Borås levererades på skärtorsdagen 20 dräktiga hindar. Kronhjorten har relativt små revir och är därför ofta stationära och finner sig därför väl i att vara i hägn som blir deras revir. Fodret består av havre och betför men grundfodret är hösilage som köps in i plastade balar. Ett vuxet djur väger mellan 105 till 180 kg vilket innebär att det går åt en hel del foder.

På rymmen

I början av maj blåste det ordentligt vilket gjorde att två större björkar föll över viltstängslet. Kronhjorten inspekterar sitt revir och vandrar ofta längs med stängslet. Då gavs tillfälle för hjorten att rymma. Hjorten sågs på olika platser i Västra Takene, Lövenborg m.fl. platser. Rapporter om att hjorten varit synlig strömmade in men han höll sig borta.

Från Roslagen beställdes två nya hjortar som levererades i mitten av maj månad för att ersätta Kobergshjorten. Så en dag i höstas i samband med brunsten stod han där i trädgården utanför stängslet i Sjövik. Hägnen är delat i två delar, nu gällde det att fösa in hindarna i den bortre delen. Efter att detta lyckats var det inte lätt att locka in hjorten men dagligen var han tillbaka i hägnens närhet igen. Efter några dagar med öppna grindar i södra delen var storhjorten tillbaka inne i hägnen igen en torsdagskväll. Mats lyckades få igen grindarna i tid och rymlingen var infångad. Storhjorten och de två nya hjortarna skulle nu avgöra rangordningen i flocken. Det slutade med att Kobergshjorten fick ge sig. I hägnen finns nu på höstkanten två hjortar, tjugo hindar och minst elva kalvar.

Kostnader

Jag kan inte låta bli utan ställer frågan vad det kostar att köpa kronhjort från godkända leverantörer. Mats berättar då att det är skillnad på ett A- och ett B-hägn. Ett A-hägn, som får sälja livdjur, är TBE-kontrollerat och ska vara godkänt från TBE i minst fem år innan livdjur får säljas. Från ett B-hägn får du enbart sälja till slakt men således inte sälja livdjur. Mats och Ann-Maries hägn är ett B-hägn och det finns inga planer på att börja sälja livdjur. Det finns således inte så många leverantörer av livdjur i landet. Ett cirkapris för en stor/äldre hjort är 30 000 kr och en mindre/yngre

hjort cirka 25 000 kr. Priset på en avelshind är cirka 8 000 kr medan en hind inköpt från stor leverantör som Koberg kan kosta nästan det dubbla. Totalt inköptes hjortar för drygt 300 000 kr till hägnen, kalvarna är inte inräknade i detta belopp.

En dröm

Ann-Marie och Mats har en dröm om att uppföra ett viltslakteri i den gamla ladugården. Mats visar runt och pekar att här planeras för mottagning, slaktning, styckning, kylrum m.m. Jag tror nog att inom något år finns det ett fullt fungerande viltslakteri på gården. Då kan vi säkert ta oss till Sjövik och inhandla gott viltkött från ett viltslakteri i Kila. Mats och Ann-Marie håller även på att färdigställa en hemsida på www.sjovikshjort.se som förhoppningsvis kommer att bli klar inom det närmaste, även en sida på Facebook finns med i planerna. Du kan komma i kontakt med dem via epost mats@sjovikshjort.se eller ann-marie@sjovikshjort.se. Efter att ha åkt med Mats på fyrhjuling under en utfodringsrunda för att ta foton förstår jag att jag är en obekant figur för flocken som håller sig på icke lämpligt avstånd för närbilder. Efter en mycket trevlig stund vid köksbordet med gott kaffe och wienerbröd i god gemenskap återvänder jag hem igen i snöblasket.

Text: Morgan Jaresjö.

Foto: Ann-Marie-Andreasson, Mats Söderquist, Morgan Jaresjö.

MOELVEN®

Moelven Skog AB

Vi jobbar med det värdefullaste som finns i skogen! **Timmer!**

70% av nettot vid en föryngringsavverkning kommer från timret
En satsning på **Mer Timmer** är bland det mest lönsamma du kan ägna dig åt i skogen.

Går det att öka andelen timmer i skogen?

Eftersom vi själva driver lokala sågverk och förädlingsindustrier har vi haft all anledning i världen att intressera oss för frågan.
Därför vet vi att svaret är **Ja**.

Vårt jobb är därför att sköta, förvalta, avverka och förnya skogen så att en så stor del av en avverkning som möjligt kan bli timmer.

Den kunskap och de erfarenheter som vi skaffat oss på det här området delar vi gärna med oss av.

Vill du veta mera? Kontakta

Joakim Karlsson

Tel. 070 - 600 87 01

0532 - 607 627